

ΜΙΚΡΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Ἔθεσα τὴν ἐπιγραφὴν αὐτὴν διότι ἔ,τι ἐξέλεξα ὡς θέμα τοῦ σημερινοῦ μου ἄρθρου διὰ τὸ Ἄστυ ἀμφιβάλλω ἂν θὰ ἐπιστεύετο, ἂν δὲν εἶχα πρόχειρα τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεώς του, ἀπὸ πολλὰς τῶν ἀναγνωστριῶν μου — καὶ ἰδίως ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μου, ἂν ἔχω. Ἀλλὰ σχετικῶς πρὸς τοὺς τελευταίους τούτους εἶνε μία γλυκεῖα μικρὰ ἱκανοποίησις διὰ τὴν φιλαυτίαν μου ὡς γυναικὸς ὅτι εὐρίσκω ἀφορμὴν νὰ διαφύσω ἐν τῶν προσφιλεστέρων καὶ συνηθεστέρων τῶν κατὰ τοῦ φύλου μου ἐπιχειρημάτων, ἔχουσα μάρτυρας περὶ τῆς ἀξιοπιστίας τῶν ὁποίων δὲν ἐπιτρέπεται ἀντίρρησης, τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν καὶ τὸν ὑπ' αὐτῆς ἐκλεχθέντα δι' ἐφέτος εἰσηγητὴν τῆς ἀπονομῆς τῶν διαφόρων βραβείων, ἅτινα παρέχει κατ' ἔτος, εἴτε εἰς τὰ ὑποβαλλόμενα ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς φιλολογικῆς ἔργα, εἴτε ὡς ἐνδείξιν τῆς ἐκτιμῆσεώς της πρὸς διακρινόμενους συγγραφεῖς, εἴτε πρὸς ἐνθάρρυνσιν ἀγαθῶν, εὐγενῶν ἢ ἥρωικῶν πράξεων.

Εἰς τῆς τελευταίας ταύτης ὑποδιαιρέσεως τὰ βραβεῖα κρίνω περιττὸν νὰ σημειώσω ὅτι συνήθως τὴν μερίδα τοῦ λέοντος λαμβάνομεν αἱ γυναῖκες. Ἐφέτος ὁμως μετ' ἰδιαζούσης εὐχαριστήσεως καὶ ὑπερηφανίας κατὰ τι παρετήρησα ὅτι πάντα σχεδὸν ἐδόθησαν εἰς ὁμοφύλους μου καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἐν συνοδευόμενον ὑπὸ τὸσον συγκινητικῆς ἐν τῇ ἀπλότητί της ἀφηγήσεως τῆς ἀφορμῆς καὶ τοῦ λόγου, δι' ὃν ἐδίδετο, ὥστε ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ μεταδώσω καὶ εἰς ἄλλους εἰ δυνατόν τὴν καταλαβοῦσάν με συγκίνησιν, ἀναγράφουσα ῥῆδε τὴν ἀφελῆ ταύτην διήγησιν.

Ὅπως εἰς ὅλα τὰ μυθιστορήματα, πρόσωπα εἶνε αὐτὸς καὶ αὐτῆ. Μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἀντὶ ἐκεῖνος νὰ εἶνε ρωμαντικὸς ἱππότης καὶ αὐτῆ αἰθερία πυργοδέσποινα, ἢ αὐτὸς ἄβρὸς καλλωπιστῆς καὶ ἐκεῖνη μεγαλοπρεπῆς μαρκησία, ἦσαν ἀπλούστατα δύο χωρικοὶ μιᾶς τῶν βορείων ἐπαρχιῶν τῆς Γαλλίας. Τοῦτο ὁμως δὲν ἐμπόδιζε ν' ἀγαπῶνται μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς καρδίας των. Τὸ εἶχον πρὸ πολλοῦ ἐξομολογηθῆ πρὸς ἀλλήλους, τὸ χωρίον ὅλον τὸ ἐγνώριζε μετ' αὐτῶν, οἱ γονεῖς τῆς νέας καὶ ἡ γραιὰ μήτηρ ἐκεῖνου τοῖς εἶχον δώσει τὴν εὐλογίαν των καὶ δὲν ἀπέμενε ν' ἢ νὰ ὀρισθῆ ἡ ἡμέρα τῶν γάμων—ὅτε διαταγὴ ἐλθοῦσα ἐκ Παρισίων πρὸς τὸν δήμαρχον ἐκάλει εἰς κατάταξιν τοὺς στρατευσίμους τοῦ χωρίου, προσεκαλεῖτο ὡς νὰ ἐλέγομεν ἢ ἐφεδρεία. Μεταξὺ αὐτῶν δὲ ἔτυχε νὰ εἶνε καὶ ὁ μνηστῆρ καὶ οὔτε τὰ δάκρυα ἐκεῖνης, οὔτε ἡ θλίψις τῆς γραιῆς μητρός του κατώρθωσαν νὰ τὸν κρατήσωσι, καὶ ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ προφθάσῃ κἂν νὰ τελέσῃ τοὺς γάμους του.

Καὶ ἀνεχώρησε διὰ παντός! Διότι χωρὶς κἂν νὰ ἰδῆ πόλεμον, χωρὶς κἂν ν' ἀγωνισθῆ ὑπὲρ τῆς πατρίδος του, χωρὶς νὰ συρίξῃ εἰς τὰ ὠτά του ὁ ἦχος τῶν σφαιρῶν καὶ νὰ αἰσθανθῆ τὴν πνοὴν τοῦ ἀνεμοστροβίλου τῶν μαχῶν, ἠσθένησε μίαν ἡμέραν εἰς τὸν στρατόν, κατέπεσεν ἐπὶ μιᾶς κλίνης τοῦ νοσοκομείου τοῦ τάγματός του καὶ δὲν ἀνηγέρθη πλέον, ὅπως τῶρα τίς οἶδε πόσοι, ἀλλοίμονον!, καὶ τῶν ἰδικῶν μας ἀδελφῶν καὶ υἱῶν καὶ μνηστῆρων.

Ἡ ἐγκαταλειφθεῖσα μνηστῆ τὸν ἐκλαυσεν ἐπὶ μακρόν, ὅπως πᾶσα ἦτις θὰ εὐρίσκετο εἰς τὴν θέσιν της. Ἡ ὁμοιότης ὁμως δὲν ἐκτείνεται πέραν τούτου, διότι συνήθως ὅσον ἀφθονώτερα εἶνε τὰ δάκρυα ἐπὶ τῇ προσφάτῳ συμφορᾷ, τόσον ταχύτερον ξηραίνονται καὶ ἀκαταμάχητος ἐπέρχεται ἡ λήθη. Ἀλλ' ὁ ἠρωϊσμός καὶ ἡ αὐτοθυσία τῆς γαλλίδος χωρικῆς ἀκριβῶς ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἄρχεται: ὅτι δὲν ἐλησμόνησε. Στερηθεῖσα ἐκεῖνου ὃν εἶχεν ἀγαπήσει ἐνόμισεν ἑαυτὴν ὑποχρεωμένην νὰ καταδικασθῆ εἰς διαρκῆ χηρείαν. Καὶ ἀνευρίσκουσα τὴν εἰκόνα του ἐν τῷ προσώπῳ τῆς γραιῆς μητρός του, μένει ἔκτοτε πλησίον της, περιθάλλουσα αὐτὴν μετὰ στοργῆς, ἣν δὲν θὰ εἶχεν οὔτε κόρη της ἂν ἦτο. Νέα, ὡραία, ἐκτιμωμένη παρὰ πάντων ἐκώφευσε ἀνεξαιρέτως εἰς τὰς προτάσεις ὄλων τῶν πλουσίων κατοίκων τῶν περιχώρων, ὅσοι τὴν ἐζήτησαν εἰς γάμον· καὶ ἐγήρασε βαθμηδὸν καὶ αὐτῆ παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς γραιῆς, ἀκλόνητος ἐν τῇ πίστει αὐτῆς, αἰωνία διατηροῦσα ἐν τῇ ψυχῇ της τὴν πρὸς ἕνα νεκρὸν ἀγάπην της, σταθερὰ εἰς μίαν ἀπλὴν ἀνάμνησιν.

Αὐτῆ εἶνε ἡ ἱστορία τῆς πτωχῆς γαλλίδος, ἣν ἐβράβευσε ἡ Ἀκαδημία. Ἀλλὰ καλλιτέρα βεβαίως τοῦ βραβείου ἀμοιβὴ θὰ εἶνε δι' αὐτὴν τὰ χειροκροτήματα καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν εὐγνωμοσύνη τοῦ ἀπανταχοῦ γυναικείου φύλου, ὅπερ ἀπῆλλαξε τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπὶ ἀστασίᾳ μομφῆς τῶν ἀνδρῶν. Ἀπὸ τοῦ Σαιξπήρου, λέγοντος ὅτι τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς εἶνε ἐλαφρότης, μέχρι τοῦ κ. Παράσχου ψάλλοντος ὅτι ὄλην τοῦ οὐρανοῦ τὴν ἀστασίαν εἰς τὴν καρδίαν κρύπτ' ἡ γυνή, ὅλοι οἱ ποιηταὶ καὶ ὅλοι οἱ συγγραφεῖς τὴν ἐπανέλαβον. Ἀλλὰ θὰ παρεκάλουν καὶ αὐτοὺς καὶ ὅλους τοὺς ἄλλοπροσάλλους Δὸν Ζουάν, τοὺς ἐπιπολαίους καλλωπιστὰς, τοὺς ἐγωϊστικὸς κατακτητὰς, ὅσοι τριγυρίζουν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἐξ ἡμῶν εἰς τὴν ἄλλην, νὰ μοὶ ὑποδείξωσιν ἕνα ἄνδρα, ὅστις θὰ ἦτο ἱκανὸς νὰ κάμῃ τὸ ἑκατοστὸν ἀφ' ὃ, τι ἔκαμεν ἡ ἀμαθὴς καὶ ἀπλοϊκὴ γαλλίς χωρικὴ!

ἡ Μνηστῆ

ΤΑ ΒΑΣΑΝΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΑΚΗ
(ΔΙΗΓΗΜΑ)

Εἰς τ' ὄνειρό μου ἔβλεπα πῶς βρίαζομαι σὲ μάχη
καὶ πῶς χτυποῦσα τὸν ἐχθρὸν μὲ μυθικὴν ἀνδρείαν,
ἀλλ' ἐξαφρα συμπλέκομαι κοτὰ σὲ κάποιον ῥάχη
μὲ μιὰ τῶν ἀντιπάλων μου φρενίρη δαιμονίαν·
κ' ἐκ φόβου ἢ καὶ πλανηθεὶς κατακυλῶ εἰς λάκκον...
Συπνῶ καὶ βρίαζομ' ἀντικρὸ τριῶν χωροφυλάκων!

— Είσαι, μού λεν, επίστρατος και με τραβούν με λύσσα,
— Σταθήτε κ' είμαι όρφανός... γυμνάσια δέν ξέρω.
— Έμπρός, καναγιά, βαδίξε στο Φρουραρχείον ίσα
να σοῦ φορέσουν τή στολή διά τὰ περαιτέρω! ...
Τότε τό πήρ' απόφρασι και είπα — Βασιλάκη
δείξε πῶς είσ' απόγονος και τοῦ Καραϊσκάκη!

— Λάβε, μού είπ' ό λοχαγός, τόν πύλόν σου έν πρώτοις,
άλλά στολήν δέν έχομεν πρός τό παρόν άκόμα. . .
Κ' έτσι κατά τό ήμισυ εύρέθη στρατιώτης
και Βασιλάκης ό γνωστός κατά τό άλλο σώμα.
'Αλλ' είπα, είς' επίστρατος είτε πολίτης είσαι
ή και τὰ δύο, είσ' άπατρις έν παραπονήσει.

Και τέλος πάντων στέκομαι είς τοῦ στρατοῦ τὰς θέσεις.
'Η μάτηρ μοῦρα μ' έβριθε σιδ σένταγμα τό πρώτον!...
'Ω άναγνώστα, άν ποθής ήρωικῶς να πίση
χωρίς κάρ σφαίρας έχθρικῆς τὰ αισθανθῆς τόν κρότον,
και μάλιστ' άν γεννήθηκες κομψός λιμοκοντόρος,
στό άνωτέρω σένταγμα τὰ γυνης άπλοφόρος.

— Είς τήν γραμμήν! — Δέν τώχαμες καλά και τιμωρία.
— Έπ' ώμον άρμ! — Ελευινά, στη φυλακή, βουδάλε,
— Μεταβολή! — Τρισάβλια, άμείσως άγγαρεία.
— Ανάπανσις! — Πολύ κακά, είς προουχην και πάλι! ...
— Και τέλος πάντων, άνανδρε, ν' άδειάσης και τή βούτα.
Βρε Βασιλάκη, τ'είν' αυτά όποῦ τραβῶς; τ'είν' τούτα;

'Α! όποιος ύπηρέτησε έν μίω στρατοπέδω
εκείνος θα κατανοή τὰ φοβερὰ δεινὰ μόν.
'Αλλ' αἰφνης με μετέθεσαν στοθε λόχους τῶν έμπέδων
κ' είπα πῶς έτελείωσαν είδῶ τὰ βασανά μου'
πλήν άλλα σκέπτεται θεός και άλλα Βασιλάκης,
και ήμην ήσυχώτερος στο τάγμα χιλιάκις!

'Εδῶ εύρέθη άντικρῶ ένός φρικτοῦ λοχία
όστις ύπῆρξε άλλωτε πολεμιστής στην Κρήτη.
μ' αυτόν δέν μπόρεσα στιγμή να εύρω ήσυχία
και πάντα μούδενε σθερχαίς και μούμπαινε στη μήτη.
— Μά τί χτυπῶς, βρε άδελφί, και τί καταλαμβάνεις;
— 'Υπερ πατρίδος, μούλεγε, όφείλεις ν' άποθάνης!

'Αλλωτε πάλι μ' άρπαξε από τήν ώμοπλάτη
και με θυμό σάν ράβραξε στο στήθη του καρνι,
Μού φώναζε — βρε μασκαρά, με γουρλωμένο μάτι,
λέγε λοιπόν ό πόλεμος θα γείν' ή δέν θα γείνη;
— Θα γείνη, κέρ λοχία μου, τοῦ έλεγα με φόβο.
— Μά ποτε, ποτε, μιλα μου, γιατί με μιάς σε κόβω!

Μιά μέρα—είκοστή φορά—με βρεξε μεγάλη
μού άρχισε τῆς μάχαις του ποῦ έχαμε στην Κρήτη,
μά έκαφρα ή εξαψιε τόν έκπασε και πάλι
κ' άγριωμένος μ' έρωτῶ — Γιατί δέν τόν κηρύττει;
Κ' έγῶ λοιπόν πρός έλθασιν τῶν τόπων μου συμβάντων
— Κηρύξατε τόν πόλεμον, σῶς λέγω, τέλος πάντων!

